

افغانستان آزاد – آزاد افغانستان

AA-AA

چو کشور نپاشد تن من مباد بدین بوم و بر زنده یک تن مباد
همه سر به سر تن به کشتن دهیم از آن به که کشور به دشمن دهیم

www.afgazad.com

afgazad@gmail.com

Political

سیاسی

ژول دوفور - Jules Dufour

برگردان از: حمید محوی

۱۷ دسمبر ۲۰۱۵

نظامی سازی بزرگ جهان در سال ۲۰۱۵

بشریت در معرض خطر انقراض

۳

۴. نظامی سازی و اعمال فشار روی تمام کشورهای جهان

نظامی گری. تبلیغ و تکرار دائمی همان حرف ها : امنیت ملی به یمن تمرین ها و آماده سازی جنگ تضمین می گردد. نظامی گری حاوی یک فلسفه و حتی یک دکترین است که می خواهد در اذهان عمومی توهم خاصی را منعکس سازد که گویی وجود ارتش ملی برای توسعه اقتصادی و امنیت ضرورت حیاتی دارد، در حالی که واقعیت امر چیزی دیگری است و این ارتش ها پیش از همه به عنوان ابزار در خدمت قدرت های حاکم یعنی در خدمت اقلیتی که قدرت را تصاحب کرده است می باشد، و اهمیتی نیز ندارد که رژیم سیاسی از نوع دیکتاتوری باشد و یا نوع دموکراتیک کنترل شده غربی.

فشار دائمی روی دولت ها و افکار عمومی اعمال می شود. بازار جنگ افزار – تمرین نظامی – رژه نظامی – تبلیغ لابی نظامی

بازارها و نمایشگاه های جنگ افزار و دیگر تجهیزات دفاعی. برنامه سالیانه در تمام قاره ها برای تحریک دائمی و تداول سیل بودجه های نظامی در راستای کسب تجهیزات جدید و برای تأمین خدمه روشن است که باید بازار بین المللی اسلحه را تشویق کنند. نمایشگاه ها یا بازارها در چهار گوشه جهان جنگ افزارهای مدرن را به نمایش می گذارند. هفته گذشته، ترکیه در استانبول (تصویر ۵) میزبان شرکت های بنام اسلحه سازی به مناسبت نهمین نمایشگاه بین المللی IDEF (L'Interactive & Digital Entertainment Festival) بود (spyworld).

این بازار، مانند ده ها بازار دیگر هر ساله در تمام قاره ها نمایشگاه برگزار می کند، به تولید کنندگان و صادر کنندگان اجازه می دهد تا محصولاتشان را به خریداران احتمالی معرفی کنند. بر این اساس، استانبول بین ۲۹ و ۳۰ اپریل میزبان ۴۶۲ فروشنده از ۴۵ کشور بود. در مجموع ۴۲ نماینده رسمی در این قرار ملاقات حضور به هم رساندند. و این مهمترین بازار تجاری ترکیه است (spyworld-actu.com)

(<http://www.mondialisation.ca/le-grand-rearmement-planetaire/5329953?print=1>).

این بازارها در سایه و مخفیانه برگزار می شود و اطلاعات در مورد قراردادهای خرید و فروش تجهیزات جنگی مخفی باقی می ماند. این اطلاعات تنها وقتی منتشر می شود که بتواند به عنوان اهرم سیاسی در انتخابات به کار برده شود. در این صورت به شکل جزئی پرده برداری می شود، و به برنامه سیاسی احزابی تعلق دارد که احتمالاً دولت در قدرت را تشکیل می دهند.

شرکت های صنایع نظامی با تمام دولت ها قرار ملاقات های متعددی آماده می کنند. در سال ۲۰۱۵، هشت نمایشگاه جنگ افزار در ۱۷ شهر و ۱۵ کشور برگزار شد. سه نمایشگاه در ایالات متحده، و یک نمایشگاه در اسرائیل...

(<http://www.foiresinfo.fr/Salons-des-armements-Y395-S1.html>).

Semaine internationale de la défense et la sécurité

تصویر ۶. شرکت های جاپانی برای نخستین بار در سالون «هفته بین المللی دفاع و امنیت» (یا Eurosatory) شرکت کردند، مهمترین سالت بین المللی جنگ افزار زمینی در ۱۷ جون ۲۰۱۴

Source : japoninfos.com

در سال ۲۰۱۶، چند برنامه پیشبین شده به قرار زیر است :

- (۱) ISNR – سالون بین المللی برای امنیت و امنیت داخلی – ورود برای بازدیدکنندگان حرفه ئی ۱۲ تا ۱۴ اپریل ۲۰۱۶- ابوظبی، امارات متحده عربی
- (۲) خدمات دفاعی آسیا – سالون و گردهمائی درباره فن آوری دفاعی و امنیتی – ورود برای بازدیدکنندگان حرفه ئی- ۱۸ تا ۲۱ اپریل ۲۰۱۶، کوآلامپور، مالزی.
- (۳) Expomil – سالون فن آوری های نظامی – ورود برای بازدیدکنندگان حرفه ئی و عموم – ۱۸ تا ۲۲ مه ۲۰۱۶- بخارست، رومانی.
- (۴) Hemus – سالون بین المللی دفاع، مبارزه علیه تروریسم و امنیت – ورود برای بازدید کنندگان حرفه ئی و عموم- ۲۵ تا ۲۸ مه ۲۰۱۶- پلودویو، بلغارستان.
- (۵) Indo Defence – سالون بین المللی فن آوری نظامی – ورود برای بازدیدکنندگان حرفه ئی – ۲ تا ۵ نومبر ۲۰۱۶ – جاکارتا، جاوا، اندونزی.
- (۶) Ideas – سالون بین المللی صنایع دفاعی – ورود برای بازدیدکنندگان حرفه ئی ۲۲ تا ۲۵... ۲۰۱۶، کراچی، سند پاکستان.

Expo Naval (۷) – نمایشگاه و گردهمایی دریائی بین المللی برای امریکای لاتین – ورود برای بازدید کنندگان حرفه ی – ۲۹ نومبر تا ۲ دسمبر ۲۰۱۶. والپاریزو، شیلی.

Source : <http://www.foiresinfo.fr/Salons-des-armements-Y395-S1.html>

تمرین های نظامی

ناتو بزرگترین تمرین نظامی خود را از ۱۳ سال پیش به اجراء می گذارد. در حال حاضر ۳۶۰۰۰ سرباز از نیروهای هوایی و دریائی از ۳۰ کشور در جنوب اروپا تمرین می کنند. هدف از این تمرین ها بالا بردن سطح واکنش، گسترش و آماده سازی گروه های نظامی است. از دیدگاه مدیر کل اتحادیه، این عملیات به همان اندازه اهمیت دارد که تقابل های جدید امنیتی که از تاریخ طرح این تمرین در دو سال پیش مطرح شده است. **ینس استولتبرگ** (نخست ویز سابق ناروی، دبیر کل منتخب ناتو از سال ۲۰۱۴) از تنش های موجود در شرق اوکراین و از مناسبات با روسیه یاد کرده است. ولی تأکید کرده است که کشورهای ناتو در پی مناسبات سازنده تر با مسکو هستند. از سوی دیگر، **ینس استولتبرگ** مسائل و مشکلاتی جنوب اروپا را یاد آور می شود: « ما شاهد خشونت هستیم که دولت اسلامی و تمام سازمان های تروریستی به آن دامن زده اند. و دولت هائی را می بینیم که در وضعیت نابسامانی قرار گرفته اند. با چنین مانور هائی پیمان آتلانتیک نیروی عملیاتی ارتش هایش را در سطح بالای آمادگی آزمایش می کند، و آن را « پیشگام » نامیده است. این قطعات واکنش سریع باید قابلیت تحرک در وضعیت نبردهای غیر کلاسیک (یا نامتعارف) را به دست آورند.

در نتیجه ناتو از مرحله شبیه سازی روی کامپیوتر یا حمله به اهداف دور به مرحله تازه ای گام می گذارد. این قطعات برای عملیاتی شدن در سال آینده تمرین می کنند. ولی در حال حاضر این نیروهای واکنشی پیشگام ۵۰۰۰ نفر هستند (<http://fr.euronews.com/2015/11/05/exercice-sans-precedent-pour-l-otan/>.)

وزیر دفاع ایالات متحده، **اشتون کارتر** Ashton Carter اخیراً طی سخنرانی اش در لوس آنجلس با لحن نظامی و جنگ طلبانه، که از سوی دیگر توسط **پاتریک مارتین** Patrick Martin به شکل برجسته ای مورد تحلیل قرار گرفته، از تمرین های اخیر ناتو مانند تمرین های Trident Juncture (یک گروه دیگر از نیروهای واکنش سریع که ۴۰۰۰ نفر در آن شرکت دارند) با ستایش یاد کرد که تسخیر روسیه از طریق یکی از کشورهای ناتو در اروپای شرقی را تمرین و شبیه سازی می کنند. او به طور مشخص گفت: « ما تجهیزات و تمرین ها را تدارک می بینیم تا به ارتش اوکراین در رویارویی علیه شورشیانی که در شرق اوکراین توسط روسیه پشتیبانی می شوند کمک کنیم. » حرف او را به این معنا باید درک کنیم که به نیروهای شبه نظامی نئو نازی که از این پس در ارتش اوکراین به خدمت گرفته شده اند آموزش و تجهیزات خواهند داد.

لابی صنایع دفاعی

لابی نظامی خیلی قدرتمند است و در همه جا حضور دارد. این لابی ضامن نفی و حذف بینش خلع سلاح از فعالیت دولتها در تمام جهان است. موضوع خلع سلاح را در گفتار سازمان ملل متحد می یابیم، ولی آن را در رسانه های قدرت های حاکم هرگز نمی بینیم. رسانه های حاکم بخش مهمی از برنامه هایشان به مضمون نظامی گری و نظامیان و به همین گونه به تجلیل از نظامیان و شهامت و بی باکی آنها اختصاص دارد. این گفتار فاتحان است و در مفصل زبان فرماندهان واقع شده است.

در ویدئوی کوتاهی، دیوید کرونین David Cronin درباره فعالیت لابی گراهای اسلحه در بطن مؤسسات اروپائی حرف می زند. اتحادیه اروپا در واقع برای تأمین بودجه های صنایع بزرگ نظامی در اروپا مبالغ نجومی اختصاص می دهد، بی آن که شرکای اقتصادی شان را در امریکا و اسرائیل و تباری آنها در جنگ هائی که مناطق مختلف جهان را مورد اصابت قرار داده به فراموشی بسپاریم. به گفته دیوید کرونین مدافع و طرفدار فلسطینیان، « بین ۲۰۰۷ و ۲۰۱۳ اتحادیه اروپا کمابیش ۱،۴ میلیارد دالر صرف صنایع جنگی. از دیدگاه رسمی، اتحادیه اروپا اعلان کرده است که این پول را برای برنامه پژوهشی در زمینه امنیت اختصاص داده است، ولی « پژوهش در زمینه امنیت » شیوه بیانی خوشایندی به نظر می رسد که در واقع بودجه ای است که برای صنایع جنگی مصرف شده. در این برنامه طرح های بسیاری با گسترش پهپاد تلاحی می یابد. پهپادها نوعی از انواع هواپیماهای جنگی است که ایالات متحده در افغانستان، پاکستان، یمن و سومالی. به همین گونه اسرائیل از این نوع هواپیماها برای کشتار زنان و کودکان در نوار غزه استفاده کرد. از دیدگاه من به عنوان مدافع فلسطینی ها واقعاً خیلی جای نگرانی دارد که می بینم صنایع جنگی اسرائیل، شرکت های اسرائیلی از پشتیبانی های بزرگ اتحادیه اروپا برخوردار بوده اند. یعنی، در واقع همان شرکت هائی که از سوء قصدهای نوار غزه در سال گذشته، و در سال ۲۰۰۸ و ۲۰۰۹ بهره برداری کردند، از منبع مالی متعلق به مالیات دهندگان برخوردار شدند. من فکر می کنم که واقعاً این کار خیلی کثیفی است که اتحادیه اروپا به این درجه تنزل پیدا کرده که از جنایت علیه بشریت پشتیبانی می کند.»

<http://www.cercladesvolontaires.fr/2014/07/23/le-lobby-de-larmement-au-coeur-des-institutions-europeennes-entretien-avec-david-cronin/>.

نقش ارتش های ملی. شرکت در فعالیت های اجتماعی و فرهنگی. تجلیل از امور نظامی

نظامیان در تمام مؤسسات ملی حضور فعال دارند و روی تمام بخش های اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی تأثیر می گذارند. هر ساله ۱۱ نومبر یادمان و بزرگداشت مبارزانی است که در جنگ های جهانی قرن بیستم شرکت داشته اند. ولی در این فرصت ها از ۲۰۰ جنگ دیگر که بیش از ۴۱ میلیون کشته به یادگار گذاشته اشاره ای نمی کنند و از دلایل چنین جنگ هائی چیزی نمی گویند و از مسوولان این جنگ ها نیز نامی نمی برند. و هیچ گزارشی از جنبش مقاومت ضد جنگ منتشر نمی شود. گوئی جنگ ها سرنوشت محتومی بوده و هستند که باید آن را پذیرفت. به سربازانی که در جنگ شرکت کرده اند پاداش می پردازند و از جراحاتی که بعضاً به افلیج شدن برخی از آنها می انجامد اظهار تأسف می کنند.

۵. نتایج اقتصادی و اجتماعی مسابقه تسلیحاتی

نظامی سازی جامعه مانع بزرگی را برای گسترش دموکراسی به وجود می آورد. قدرتی که به ارتش ملی واگذار می شود در حد فوق العاده است. قدرت نظامی در رابطه تنگاتنگ با سیاست، امور جاری را کنترل می کند. در واقع نظامیان در تمام بخش های جامعه دارای نفوذ پر رنگی هستند و در دستگاه دولتی نیز قویاً حضور دارند. ما همیشه از حضور نظامیان در سفارتخانه ها شگفت زده می شویم. ارتش ها بیش از پیش منابع مالی دولت ها را برای تهیه و خدمات جنگ افزار به خود اختصاص می دهند و بیش از همه حقوق بنیادی و ارزش های دموکراتیک را نقض می کنند. نظامی گری در عین حال در قطب مخالف همکاری و همبستگی بین ملت ها عمل می کند.

LE 14 AVRIL, C'EST LA JOURNÉE INTERNATIONALE D'ACTION CONTRE LES DÉPENSES MILITAIRES !

DESARMER POUR DEVELOPPER !

La Belgique *DOIT-ELLE* acheter de NOUVEAUX AVIONS DE CHASSE ?

COÛT : 6 MILLIARDS D'EUROS

خوش نیتی های سازمان ملل متحد. ساخت و سازهای متعدد سازمان ملل متحد برای شرکت های اسلحه سازی و تبدیل صنایع سه سازمان جهانی برای صلح.

نخستین هیأت در اجلاس عمومی (خلع سلاح و امنیت بین المللی)، دفتر امور مرتبط به خلع سلاح در سازمان ملل متحد، هیأت علمی سازمان ملل متحد برای بررسی تأثیرات پرتوهای یونیزان، گردهمایی برای خلع سلاح، هیأت خلع سلاح، شورای مشاوراتی در خصوص امور خلع سلاح، هیأت ۱۵۴۰ (برای جلوگیری از گسترش سلاح های کشتار جمعی هسته ای، کیمیاوی و بیولوژیک)، هیأت برای استفاده صلح جویانه از فضاء و فرا آتسفیری، مؤسسه سازمان ملل متحد برای مطالعات مرتبط به خلع سلاح.

(<http://www.un.org/fr/events/againstnucleartestsday/machinery.shtml>).

« پس از گردهمایی در سطح بالای اجلاس عمومی پیرامون موضوع خلع سلاح هسته ای که در ۲۶ سپتامبر ۲۰۱۴ در سازمان ملل متحد برگزار شد، نخستین هیأت اجلاس عمومی – با مأموریتی برای خلع سلاح هسته ای – قطعنامه [A/RES/68/32] را به تصویب رساند که بر اساس آن می خواهد « که مذاکره ها در چهار چوب گردهمایی برای خلع سلاح هر چه زودتر آغاز گردد. این قطعنامه می خواهد که در راستای تصویب سریع قرارداد جهانی در رابطه با سلاح های هسته ای، ممنوعیت نگهداری، تنظیم برای آماده سازی سلاح، ساخت، خرید، آزمایش، انباشت، انتقال و استفاده از این سلاح ها برای تهدید به تصویب رسد و تخریب این سلاح ها را نیز پیشبینی کنند». روز بین المللی برای خلع سلاح قطعی هسته ای. ۲۶ سپتامبر « un.org.

سازمان جهانی صلح - نیویورک

هدف سازمان جهانی صلح (OMPP) به عنوان مؤسسه ای غیر انتفاعی حفظ زندگی بشر در جهان می باشد. این سازمان (L'OMPP/WOPF) خود را با رویکردهای سازمان ملل متحد تطبیق می دهد، یعنی با سازمان مادر و حاکم که به انضمام تمام کشورهای عضو در تعیین سرنوشت بشریت نقش بازی می کند. هدف اصلی سازمان جهانی صلح مداخله برای اعلام آتش بش در هر نقطه از جهان و تشویق مذاکره برای برقراری صلح بوده و علاوه بر این در گسترش فرهنگ صلح و نیک بختی عمومی می کوشد.

دفتر بین المللی صلح (BIP) - ژنو

دفتر بین المللی صلح قدیمی ترین سازمان بین المللی برای صلح است. این دفتر در سال ۱۸۹۱ بنیانگذاری شد و جایزه صلح نوبل را نیز در سال ۱۹۱۰ به خود اختصاص داد.

شورای دفتر بین المللی صلح در سال ۱۸۹۹

دفتر بین المللی صلح با نام دفتر دائمی بین المللی صلح خود را معرفی کرد. از سال ۱۹۴۶ تا ۱۹۶۱ فعالیت هایش را با نام هیأت مناسبات بین المللی سازمان های صلح (CLIOP) انجام می داد - به انگلیسی Committee of Organizations for Peace – ILCOP (https://fr.wikipedia.org/wiki/Bureau_international_de_la_paix).

گروه پژوهشی و اطلاعاتی در امور صلح و امنیت (GRIP). مرکز پژوهشی بلجیم که روی مسائل مرتبط به پیشگیری جنگ و گسترش جنگ افزار، به ویژه در آفریقا کار می کند.

گروه پژوهشی و اطلاعاتی در امور صلح و امنیت یک مرکز پژوهشی بلجیمی غیر انتفاعی مستقل و پلورالیست است که در سال ۱۹۷۹ توسط برنارد آدم Bernard Adam بنیانگذاری شد و تا سال ۲۰۱۰ مدیریت آن را نیز به عهده داشت. بر اساس اصول بنیادی گروه پژوهشی به ویژه روی موضوع پژوهش، اطلاعات و آموزش مسائل مرتبط به صلح و امنیت بین المللی در اروپا و در جهان تمرکز دارد.

نتیجه گیری

نظامی سازی جهان با شتاب افسارگسیخته در شرف تکوین است. ایالات متحده انبارهای هسته ئی و کلاسیک خود را تقویت می کند و در پی عملیاتی کردن و مؤثر تر ساختن جنگ افزار هایش می باشد و در عین حال نیروها و دستگاه هایش را در سراسر جهان، در دریا و فضاء مستقر می سازد. از سال ۲۰۱۴ ما شاهد پیشروی دستگاه های دفاعی در اروپای شرقی در بطن فرآیند محاصره روسیه هستیم. برتری نظامی در غرب اقیانوس آرام با حضور بیش از پیش پر اهمیت چین تنزل یافته ولی با این وجود روی این کشور فشار وارد می سازد. بر اساس اطلاعات جمعی آوری شده توسط مؤسسه بین المللی پژوهش های صلح در استکهلم مجموع کشورهای بریکس در سال ۲۰۱۱ مبلغ ۲۷۴،۰۸ میلیارد دلار را به دفاع اختصاص داده اند.

(http://www.sipri.org/research/armaments/milex/milex_database).

جنگ هائی که مستقیماً و یا به شکل نیابتی توسط ناتو در خاور میانه، آسیای مرکزی، و آفریقا بر پا گردیده، روند محاصره روسیه، و بی ثبات سازی در شماری از کشورها در قاره های آسیا، امریکای جنوبی و آفریقا، موجب گردیده تا تقاضای جهانی در زمینه جنگ افزار و تجهیزات ضمیمه افزایش شایان توجهی بیابد. صنعت مرگ شیوه های مختلفی را برای تحریک دولت ها جهت خرید جنگ افزارهای نو با فن آوری پیشرفته به کار می بندند. دو عنصر اصلی بازیابی دفاع به بازارها یا نمایشگاه های اسلحه و تمرین های نظامی هستند که نمایندگان صنایع به آن دعوت می شوند،

تماماً توسط لابی های نظامی، وزارت دفاع و ارتش ملی تهیه می شود و ضامن حضور فعال نزد تصمیم گیرنده های سیاسی و افکار عمومی هستند.

در مجموع، جهان بیش از پیش نظامی سازی می شود. مخارج نظامی در چندین منطقه از جهان تشدید می یابد و دولت های حاکم بیش از پیش زیر فشار لابی های نظامی قرار می گیرند.

به طور مشخص، کنترل اقتصاد جهانی توسط قدرت های بزرگ از طریق روند خاصی تضمین می گردد، به این معنا که وضعیت را به شکلی سازماندهی می کنند که برای منافع آنها مساعد باشد :

به طور مشخص، کنترل تولید صنعتی فن آوری پیشرفته در زمینه جنگ افزار با بودجه دولت ها و به ضرر بخش های اقتصادی و اجتماعی دیگر :

_ ارتش های ملی غالباً دارای قدرت مطلق بوده و به دستگاه درونی دولت حساب پس نمی دهند.

_ حکومت سیاسی که بیش از پیش از الگوی نظامی گری الهام می گیرد در زمینه دموکراسی سیر قهقرائی می پیماید.

_ گفتار رسانه های حاکم بی وقفه از نظامی گری تجلیل به عمل می آورند و با تأکید روی خصوصیت اجتناب ناپذیر فعالیت های نظامی برای اقتصاد افکار عمومی را از درک هدف اصلی که پیرامون مسابقه تسلیحاتی در سطح جهان می باشد منحرف می سازند.

Jules Dufour

مراجع Références

ANONYME. 2015. *L'Arabie Saoudite, 1er importateur mondial d'armes. Armement. En 2014, les ventes d'armes ont augmenté pour la sixième année, atteignant 64,4 milliards de dollars*. 24HEURES. Le 8 mars 2015. En ligne : <http://www.24heures.ch/monde/L-Arabie-Saoudite-1er-importateur-mondial-darmes/story/25722263>

BANQUE MONDIALE. 2015. *Dépenses militaires (% du PIB)*. En ligne : <http://donnees.banquemondiale.org/indicateur/MS.MIL.XPND.GD.ZS>

BOSSÉ-PELLETIER, Simon. 2014. *Dépenses militaire dans le monde: légère baisse sur papier, légère hausse dans les faits*. 45eNORD. Le 15 avril 2014. En ligne : <http://www.45enord.ca/2014/04/depenses-militaire-dans-le-monde-legere-baisse-sur-papier-legere-hausse-dans-les-faits/>

CERCLE DES VOLONTAIRES. 2014. *Le lobby de l'armement au coeur des institutions européennes : entretien avec David Cronin*. Le 23 juillet 2014. En ligne : <http://www.cerledesvolontaires.fr/2014/07/23/le-lobby-de-larmement-au-coeur-des-institutions-europeennes-entretien-avec-david-cronin>

CNAPD. 2014. *Désarmer pour développer – Journée mondiale d'action contre les dépenses militaires*. Le 16 avril 2014. En ligne : <http://www.cnapd.be/Desarmer-pour-developper-Journee837.html>

DINUCCI, Manlio. 2014. *Le “contrôle des dépenses militaires” : Ce que nous coûte l’OTAN*. Le 10 avril 2014. Mondialisation.ca et ilmanifesto.it. En ligne : <http://www.mondialisation.ca/lart-de-la-guerre-ce-que-nous-coute-lotan/5377390>

DINUCCI, Manlio. 2015. *RAPPORT ANNUEL DU SIPRI. Chaque jour, 5 milliards de dollars sont consacrés à la guerre dans le monde*. Mémoire des luttes. Le 21 avril 2015. En ligne : <http://www.medelu.org/Chaque-jour-5-milliards-de-dollars>

DINUCCI, Manlio. 2015. « *De nouvelles armes contre le bouclier* ». *Poutine répond aux USA et l’OTAN*. Mondialisation.ca et Ilmanifesto.info. Le 12 novembre 2015. En ligne : <http://www.mondialisation.ca/de-nouvelles-armes-contre-le-bouclier-poutine-repond-aux-usa-et-lotan/5488361>

DUFOUR, Jules. 2007. *La nouvelle course aux armements*. Montréal, Centre de recherche sur la mondialisation (CRM). Le 9 juillet 2007. En ligne : <http://www.mondialisation.ca/la-nouvelle-course-aux-armements/6270>

DUFOUR, Jules. 2009. *Le grand réarmement planétaire*. Montréal, Centre de recherche sur la mondialisation (CRM). Le 5 mai 2009. En ligne : <http://www.mondialisation.ca/le-grand-r-armement-plan-taire/13499>

DUFOUR, Jules. 2015. *La conjoncture mondiale 2015: le risque d’une conflagration « nucléaire » pointe de nouveau à l’horizon*. Montréal, Centre de recherche sur la mondialisation (CRM). Le 18 février 2015. En ligne : <http://www.mondialisation.ca/la-conjoncture-mondiale-2015-le-risque-dune-conflagration-nucleaire-pointe-de-nouveau-a-lhorizon/5431693>

DUFOUR, Jules. 2015. *La militarisation planétaire s’intensifie. Les drones de combat sèment la terreur et la mort*. Montréal, Centre de recherche sur la mondialisation (CRM). Le 3 mars 2015. En ligne : <http://www.mondialisation.ca/la-militarisation-planetaire-sintensifie-les-drones-de-combat-sement-la-terreur-et-la-mort/5434583>

DUFOUR, Jules. 2015. *L’aube du XXIème siècle. Plus d’armements. Plus de guerres. La spirale de la terreur et de la mort se poursuit. (1ère partie)*. Montréal, Centre de recherche sur la mondialisation (CRM). Le 2 avril 2015. En ligne : <http://www.mondialisation.ca/laube-du-xxieme-siecle-plus-darmements-plus-de-guerres-la-spirale-de-la-terreur-et-de-la-mort-se-poursuit/5440161>

DUFOUR, Jules. 2015. *L’aube du XXIème siècle. Plus d’armements. Plus de guerres. La spirale de la terreur et de la mort se poursuit. Les interventions et occupations militaires de l’Occident dans le monde. Irak, Syrie, Libye et Gaza (2ième partie)*. Montréal, Centre de recherche sur la mondialisation (CRM). Le 6 avril 2015. En ligne :

<http://www.mondialisation.ca/laube-du-xxieme-siecle-plus-darmements-plus-de-guerres-la-spirale-de-la-terreur-et-de-la-mort-se-poursuit-2ieme-partie/5440984>

DUFOUR, Jules. 2015. *Mondialisation de la guerre: Une «guerre interminable» contre l'humanité. Une recension de l'ouvrage du Dr. Michel Chossudovsky*. Montréal, Centre de recherche sur la mondialisation (CRM). Le 17 avril 2015. En ligne : <http://www.mondialisation.ca/mondialisation-de-la-guerre-une-guerre-interminable-contre-lhumanite/5443542>

DUFOUR, Jules. 2015. *Panorama géopolitique de l'Arctique en 2015. Le prélude d'une « longue » guerre froide se dessine*. Montréal, Centre de recherche sur la mondialisation (CRM). Le 21 mai 2015. En ligne: <http://www.mondialisation.ca/panorama-geopolitique-de-larctique-en-2015-le-prelude-dune-longue-guerre-froide-se-dessine/5450925>

DUFOUR, Jules. 2015. *Militarisation de l'Europe de l'Est: Menaces US/Otan à l'endroit de la Russie*. Montréal, Centre de recherche sur la mondialisation (CRM). Le 30 juin 2015. En ligne: <http://www.mondialisation.ca/militarisation-de-leurope-de-lest-menaces-usotan-a-lendroit-de-la-russie/5459176>

ÉGALITÉ ET RÉCONCILIATION. 2015. *610 milliards de dollars de dépenses militaires en 2014 pour les États-Unis*. Le 23 avril 2015. En ligne : <http://www.egaliteetreconciliation.fr/610-milliards-de-dollars-de-depenses-militaires-en-2014-pour-les-Etats-Unis-32500.html>

EURONEWS. 2015. *Exercice sans précédent pour l'Otan*. AFFAIRES EUROPÉENNES — Le bureau de Bruxelles Le 11 novembre 2015. En ligne : <http://fr.euronews.com/2015/11/05/exercice-sans-precedent-pour-l-otan/>

GALLOIS, Dominique. 2015. *2015, année record pour l'industrie de l'armement de la France*. Le Monde.fr. Le 30 avril 2015. En ligne : http://www.lemonde.fr/economie-francaise/article/2015/04/30/2015-annee-de-tous-les-records-pour-l-industrie-de-l-armement-tricolore_4625902_1656968.html

GODBOUT, Jacques N. 2015. *La Russie a exporté pour 15 milliards \$ US d'armes en 2014, annonce Poutine*. 45e NORD.CA. Le 28 janvier 2015. En ligne : <http://www.45enord.ca/2015/01/la-russie-a-exporte-pour-15-milliards-us-darmes-en-2014-annonce-poutine/>

HANS, Robert S. et M. Kristensen. 2006. *Stocks Nucléaires Mondiaux*. Atomic Scientists vol 62, n°4, Planète non-violence (version française) 16 octobre 2006. Montréal, Centre de recherche sur la mondialisation (CRM). En ligne : <http://www.mondialisation.ca/stocks-nucl-aires-mondiaux/3504>

GUU JI YA, Geronimo. 2012. *Les États-Unis, une dictature militaire mondiale*. Le 17 décembre 2012. En ligne : <https://www.youtube.com/watch?v=JDgrLQFBRd8>

LEITENBERG, M. 2006. *Deaths in Wars and Conflicts in the 20th Century*. Cornell University, Peace Studies Program. Occasional Paper #29. 3rd ed. August 2006. 83 pages.

LE MONDE.fr avec AFP. 2013. *Chine, Inde et Pakistan continuent de renforcer leur arsenal nucléaire*. Le 3 juin 2013. En ligne : http://www.lemonde.fr/international/article/2013/06/03/chine-inde-et-pakistan-continuent-d-accroitre-leur-arsenal-nucleaire_3422592_3210.html

LE MONDE.FR ET AFP. 2015. *Augmentation des dépenses militaires en Europe de l'Est*. Le 13 avril 2015. En ligne : http://www.lemonde.fr/international/article/2015/04/13/augmentation-des-depenses-militaires-en-raison-de-la-crise-ukrainienne_4614634_3210.html

MARTIN, Patrick. 2015. *Washington se prépare à la Troisième Guerre mondiale*. Montréal, Centre de recherche sur la mondialisation (CRM) et WSWS.org. Le 7 novembre 2015. En ligne : <http://www.mondialisation.ca/washington-se-prepare-a-la-troisieme-guerre-mondiale/5487295>

MARTIN, Patrick. 2015. *Le secrétaire d'État américain à la Défense menace la Russie et la Chine*. Montréal, Centre de recherche sur la mondialisation (CRM) et WSWS. Le 11 novembre 2015. En ligne : <http://www.mondialisation.ca/le-secetaire-detat-americain-a-la-defense-menace-la-russie-et-la-chine/5488193>

MBOUNGOU, Vitraulle. 2015. *Dépenses militaires : Forte croissance en Afrique*. AFRIQUE EXPANSION. Le 23 avril 2015. En ligne : <http://www.afriqueexpansion.com/investissement/20255-2015-04-23-05-52-54.html>

ROUPPERT, Bérangère. 2012. *La hausse des dépenses militaires de BRICS : Menace pour la sécurité ou aubaine pour l'industrie européenne de l'armement*. Groupe de recherche sur la paix et la sécurité (GRIP). Le 22 juin 2012. En ligne : http://archive.grip.org/fr/siteweb/images/NOTES_ANALYSE/2012/NA_2012-06-22_FR_B-ROUPPERT.pdf

REKACEWICZ, Rekacewicz, Philippe. 2010. *Stock d'armes nucléaires en 2009*. Le Monde diplomatique. En ligne : <https://www.monde-diplomatique.fr/cartes/stocknucleaire>

STOCKHOLM INTERNATIONAL PEACE RESEARCH INSTITUTE (SIPRI). *Military Expenditure Database*. En ligne : http://www.sipri.org/research/armaments/milex/milex_database

STOCKHOLM INTERNATIONAL PEACE RESEARCH INSTITUTE (SIPRI). *Military Expenditure*. En ligne : <http://www.sipri.org/research/armaments/milex>

STOCKHOLM INTERNATIONAL PEACE RESEARCH INSTITUTE (SIPRI). *Les ventes des plus grandes entreprises d'armements ont encore baissé en 2012, mais celles des firmes russes ont augmenté fortement*. Communiqué de presse. Le 31 janvier 2014. En ligne : http://www.sipri.org/media/pressreleases/2014/Press_Release_Translations_14/press-release-sipri-top-100-in-french

STOCKHOLM INTERNATIONAL PEACE RESEARCH INSTITUTE (SIPRI). *SIPRI Yearbook 2014. Armaments, Disarmament and International Security. Résumé en français*. 28 pages. En ligne : <http://www.sipri.org/yearbook/2014/files/sipri-yearbook-2014-resume-en-francais>

UNESCO. 1979. *La course aux armements et le désarmement : leurs conséquences sociales et économiques. Tendances de la recherche et bibliographie*. Rapports et documents de sciences sociales no 39. En ligne : <http://unesdoc.unesco.org/images/0013/001357/135771fo.pdf>

VAN AUKEN, Bill. 2015. *L'OTAN divulgue un projet de déploiement de 4.000 soldats aux frontières russes*. Montréal, Centre de recherche sur la mondialisation (CRM) et WSWS.org. Le 1 novembre 2015. En ligne : <http://www.mondialisation.ca/lotan-divulgue-un-projet-de-deploiement-de-4-000-soldats-aux-frontieres-russes/5486040>

WIKIPÉDIA. 2015. *Course aux armements*. Dernière mise à jour : Le 27 mai 2015. En ligne : https://fr.wikipedia.org/wiki/Course_aux_armements

WIKIPÉDIA. 2015. *Liste des pays par dépenses militaires*. Dernière mise à jour : Le 23 septembre 2015. En ligne : https://fr.wikipedia.org/wiki/Liste_des_pays_par_d%C3%A9penses_militaires

WIKIPÉDIA. 2015. *Budget de la Défense*. Dernière mise à jour : Le 23 septembre 2015. En ligne : https://fr.wikipedia.org/wiki/Budget_de_la_D%C3%A9fense#D.C3.A9penses_de_d.C3.A9fense_en_2014

WIKIPÉDIA. 2015. *Liste d'organisations non gouvernementales internationales*. Date de la dernière mise à jour : Le 4 octobre 2015. En ligne : https://fr.wikipedia.org/wiki/Liste_d%27organisations_non_gouvernementales_internationales

WIKIPÉDIA. 2015. *Industrie de l'armement*. Dernière mise à jour : Le 6 octobre 2015. En ligne : https://fr.wikipedia.org/wiki/Industrie_de_l%27armement

WIKISTRIKE.com. 2015. *Les États-Unis et les puissances de l'OTAN accélèrent les préparatifs pour une guerre nucléaire.* Le 2 juillet 2015. En ligne : <http://www.wikistrike.com/2015/07/les-etats-unis-et-les-puissances-de-l-otan-accelèrent-les-preparatifs-pour-une-guerre-nucleaire.html>